

5. ZDRAVSTVENO VARSTVO NA PRIMARNI RAVNI

5.2. PATRONAŽNO ZDRAVSTVENO VARSTVO

V Sloveniji so v letu 2023 zaposleni v patronažnem zdravstvenem varstvu opravili skupaj 1.274.902 stikov, od tega 1.112.077 kurativnih, od tega 93.485 prvih stikov po delovnem nalogu, in 139.693 preventivnih ter od tega 110.206 stikov z otročnico, novorojenčkom in dojenčkom.

Polivalentno patronažno zdravstveno varstvo je že od začetkov v 50. letih 20. stoletja v slovenskem prostoru pomemben del zdravstvenega varstva. Organizirano je kot samostojna služba ali organizacijska enota osnovnega zdravstvenega varstva v zdravstvenih domovih ali v okviru zasebnih izvajalcev s koncesijo za izvajanje patronažne dejavnosti.

Patronažno zdravstveno varstvo temelji na terenskem delu na geografsko opredeljenem območju z družinsko obravnavo pacientov v vseh življenjskih obdobjih in v njihovem domačem okolju. Delo posameznega izvajalca je usmerjeno predvsem v obravnavo geografsko opredeljenega terenskega območja kot celote, s tem pa tudi v obravnavo posameznika, družine in skupnosti v njihovem življenjskem okolju. Način in mesto delovanja opredeljujeta patronažno zdravstveno varstvo kot tisti del primarnega zdravstvenega varstva, ki najhitreje prepozna spremembe pri posamezniku, družini in lokalni skupnosti ter se lahko nanje tudi hitro in učinkovito odzove.

Skozi proces razvoja in s prenosom izvajanja vseh nalog, namenjenih posameznikom, družinam in skupnosti, na eno terensko medicinsko sestro, ki je tudi nosilka dejavnosti, je patronažno zdravstveno varstvo preraslo v družinsko patronažno varstvo in zdravstveno nego lokalne skupnosti.

Medicinske sestre v patronažnem zdravstvenem varstvu¹⁾ imajo v sklopu polivalentnega delovanja pri obravnavi posameznikov ter njihovih družin v vseh življenjskih obdobjih in bolezenskih stanjih številne možnosti za prepoznavanje ter obravnavo dejavnikov tveganja za zdravje in zdrav življenjski slog.

Njihovo delovanje je osredotočeno predvsem na tiste skupine prebivalcev, ki so zaradi bioloških lastnosti ali določenih obolenj posebno občutljivi na vplive okolja.

Preventivne obravnave izvajajo v skladu s Pravilnikom za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni ter Navodilom za izvajanje, beleženje in obračunavanje storitev v patronažnem zdravstvenem varstvu. Kurativne obravnave izvajajo po naročilu zdravnika.

Zaradi naraščanja potreb po zdravljenju in zdravstveni negi v domačem okolju, ki so posledica staranja prebivalstva, novih medicinskih doktrin ter s tem hitrejšega odpuščanja iz bolnišnic, se je breme izvajanja teh obravnav v celoti preneslo na mrežo izvajalcev patronažnega zdravstvenega varstva. Ti posledično skoraj ne utegnejo več izvajati preventive, sicer izjemno pomembne zlasti pri skrbi za najbolj ranljive.

NIJZ je do leta 2023 zbiral podatke za namen statistične obdelave na obrazcu Statistično poročilo o delu patronažnega varstva (oznaka obrazca DZS 8,95). Z letom 2023 pa je NIJZ uvedel elektronsko spremljanje zunajbolnišničnih obravnav (eSZBO) z uporabo aplikacije. Posodobljeno spremljanje omogoča natančnejši vpogled v izvajanje patronažnega zdravstvenega varstva, lažjo analizo značilnosti izvajanja storitev, obremenitev zaposlenih in kazalnikov kakovosti. Zaradi novega načina spremljanja patronažnega zdravstvenega varstva neposredna primerjava s preteklimi leti ni mogoča.

¹⁾ Glede na različne kompetenčne modele moramo obvezno upoštevati, da je nosilka zdravstvene nege v patronažnem zdravstvenem varstvu diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik (višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik, diplomirana medicinska sestra/38. člen ZZDej-K). Tehniki zdravstvene nege izvajajo samo ponovne kurativne obravnave (zdravstveno nego) v skladu s kompetenčnim modelom.

5.2. Tabela 1: **Zdravstveno osebje, stiki in storitve** v dejavnosti patронаžnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2014–2023

	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ^{p)}
Zdravstveno osebje¹⁾										
Nosilec terenskega območja ²⁾	685,6	696,6	706,8	722,5	734,2	762,4	793,9	812,7	824,6	845
TZN ³⁾	130,6	120,4	115,9	111,1	105,2	97,8	84,1	80,1	69,7	82
SKUPAJ	816,2	817,0	822,7	833,6	839,4	860,2	878,0	892,8	894,3	927
Št. preb. na nosilca terenskega območja	3.006,3	2.961,9	2.920,5	2.859,9	2.819,7	2.740,4	2.645,3	2.592,6	2.557,3	2.510,0
Št. obiskov/stikov na zaposlenega ⁴⁾	1.407,1	1.452,7	1.467,9	1.436,3	1.420,9	1.409,7	1.349,3	1.388,2	1.320,0	1.375,3
Št. storitev na zaposlenega ⁵⁾	1.711,8	1.575,9	1.769,8	1.685,0	1.677,3	1.646,4	1.548,4	1.568,6	1.546,9	1.906,9

^{p)} Od leta 2023 dalje spremenjen način zbiranja in beleženja podatkov.

¹⁾ Zdravstveno osebje se v Statističnem poročilu o delu patронаžnega varstva poroča kot celo ali decimalno število, zato ga tako prikazujemo tudi v tabeli, do leta 2022.

²⁾ Nosilec terenskega območja: diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik, medicinske sestre s fakultetno izobrazbo, diplomirana medicinska sestra/38. člen ZZDEL-K, diplomirana babica (samo za prikaz v Letopisu, glej definicije) in ostali (ostali zaposleni v dejavnosti patронаžnega zdravstvenega varstva: fizioterapevti in delovni terapevti do leta 2022, profesor zdravstvene vzgoje v letu 2023).

³⁾ TZN: tehnik zdravstvene nege/tehnica zdravstvene nege, medicinska sestra babica.

⁴⁾ Zajeti vsi zapisi. Izključeni so stiki, ki vključujejo samo storitev VZS 2810, velja za leto 2023.

⁵⁾ Zajete so vse storitve razen storitve, ki so vezane na družino VZS 2810 in 2809, velja za leto 2023.

Viri:

Statistično poročilo o delu patронаžnega varstva (Obr. 8,95) do leta 2022, od leta 2023 RIZDDZ.

Evidenca patронаžnega zdravstvenega varstva (PATR).

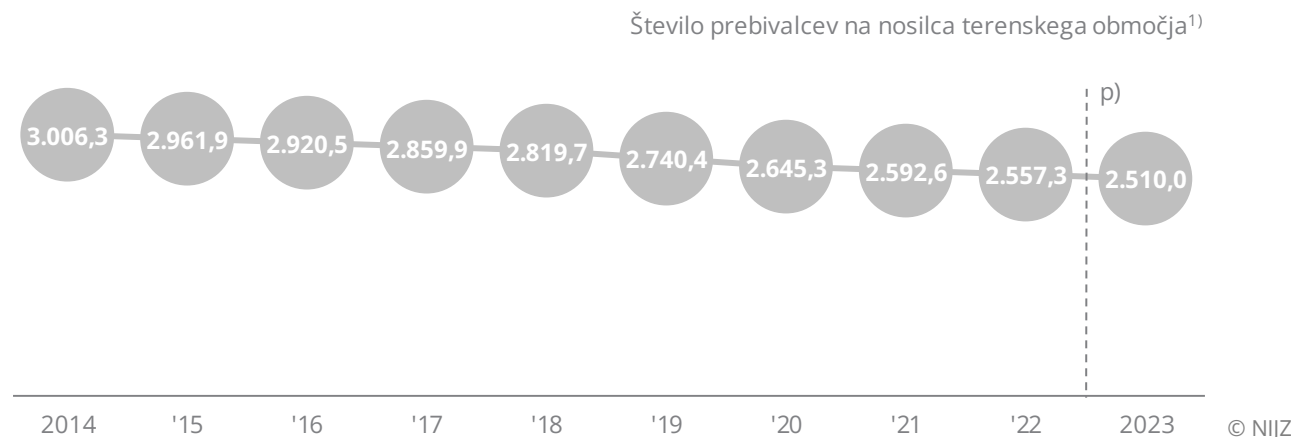
Vsebina zdravstvene nege posameznika in njegove družine na domu postaja vse bolj zahtevna in kompleksna, zato jo izvaja diplomirana medicinska sestra, izobražena v skladu z evropsko direktivo za regulirane poklice (2005/36/ES; 2013/55/EU). V priporočilih stroke je opredeljeno, da se mora najprej doseči pokritost mreže z nosilko dejavnosti ter v nadaljevanju, hkrati s širitvijo programov in dogovorom z ZZS, zaposlovati še tehnike zdravstvene nege.

Nosilka dejavnosti PZV in terenskega območja je tako diplomirana medicinska sestra, ostali strokovnjaki, vključno z diplomiranimi bobicami, pa se lahko v obravnavo posameznikov in družin vključujejo kot člani širšega tima.

V letu 2023 je bilo v patронаžnem zdravstvenem varstvu zaposlenih 927 izvajalcev, od tega 845 nosilcev terenskega območja. Na zaposlenega je bilo opravljenih 1.907 storitev.

5.2. Slika 1: **Preskrbljenost z zdravstvenim osebjem – nosilci terenskega območja** v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2014–2023

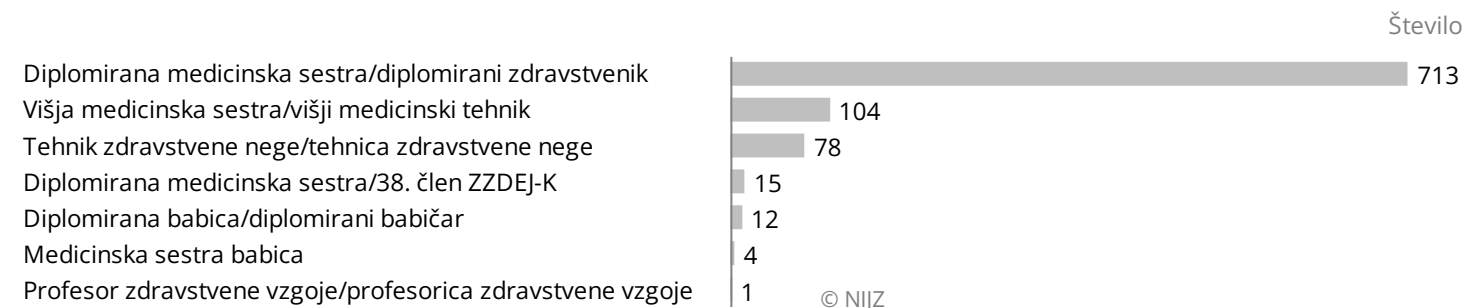

^{p)} Od leta 2023 dalje spremenjen način zbiranja in beleženja podatkov.

¹⁾ Nosilec terenskega območja: diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik, medicinske sestre s fakultetno izobrazbo, diplomirana medicinska sestra/38. člen ZZDEL-K, diplomirana babica (samo za prikaz v Letopisu, glej definicije) in ostali (ostali zaposleni v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva: fizioterapevti in delovni terapevti do leta 2022, profesor zdravstvene vzgoje v letu 2023).

Vir: Statistično poročilo o delu patronažnega varstva (Obr. 8,95) do leta 2022, od leta 2023 RIZDDZ.

5.2. Slika 2: **Zdravstveno osebje po poklicnih skupinah Ministrstva za zdravje** v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023

Vir: Analiza stanja kadra v patronažnem zdravstvenem varstvu na podlagi podatkov iz Registra izvajalcev zdravstvene dejavnosti in delavcev v zdravstvu (RIZDDZ), januar 2023.

5.2. Tabela 2: **Stiki** v dejavnosti patронаžnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023

	Število	Delež (v %)	
Kurativa	1.112.077	87,2	
Stiki s kurativnimi storitvami	1.110.339	87,1	
Stiki s kurativnimi in preventivnimi storitvami	1.738	0,1	
Preventiva	139.693	11,0	
Stiki storitev, vezanih na otročnico in novorojenčka/dojenčka	110.206	8,7	
Stiki ostalih preventivnih storitev ¹⁾	29.487	2,3	
Ostalo ²⁾	23.132	1,8	
SKUPAJ	1.274.902	100,0	© NIJZ

V letu 2023 je bilo v patронаžnem zdravstvenem varstvu opravljenih:
 – 82 % kurativnih stikov,
 – 11 % preventivnih in
 – 1,8 % ostalih stikov.

¹⁾ Zajeti VZS-ji: Patronažna obravnava nosečnice (VZS 1551), Patronažna obravnava pacienta zaradi sodelovanja v nacionalnih preventivnih programih SVIT, ZORA, DORA, ADM (VZS 1558), Preventivna patronažna obravnava na domu – krajša (odkriti DT) (VZS 2806), Preventivna patronažna obravnava na domu – daljša (integrirano presejanje za kronične nenalezljive bolezni (KNB) (VZS 2807), Patronažna obravnava otroka v 2. in 3. letu starosti (VZS 2831), Preventivna patronažna obravnava starejše osebe (VZS 2833), Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – daljša (VZS 2834) in Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – krajša (VZS 2835).

²⁾ Zajeti VZS-ji: Patronažna obravnava družine v sklopu obravnave posameznika (VZS 2809), Koordiniranje izvajalcev storitev v patронаžni dejavnosti (VZS 2254), Zdravstveno vzgojno delo s posameznikom, obravnavanim v patронаžnem varstvu (VZS 2825), Patronažna obravnava invalidne/ovirane osebe (VZS 2832) in ePosvet v patронаžnem varstvu (VZS 2826).

Vir: Evidenca patронаžnega zdravstvenega varstva (PATR).

Stroga delitev izvajanja obravnav v patронаžnem zdravstvenem varstvu na preventivne in kurativne je v praksi nemogoča, saj so v veliki večini kurativnih obravnav na terenu, poleg izvedbe diagnostično terapevtskih posegov in postopkov po naročilu zdravnika, skriti splošni ter predvsem specifični preventivni ukrepi, ki so usmerjeni v preprečevanje natančno določene bolezni in njenih posledic.

Od leta 2023 lahko izvajalci to tudi zabeležijo z vnosom dodatne šifre VZS ob kurativni obravnavi, kar je prikazano kot »kurativa in preventiva«. Ker gre za novost, je v prvem letu spremljanja takih vnosov malo.

5.2. Tabela 3: *Preventivni stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po svojstvih, Slovenija, 2023*

	Število	Delež (v %)
Novorojenček, dojenček ¹⁾	82.347	58,9
Otročnica ¹⁾	27.859	19,9
Starejša oseba	12.419	8,9
Kronični pacient ¹⁾	7.321	5,2
Nosečnica	3.981	2,8
Otrok v 2. in 3. letu starosti	3.181	2,3
Integrirano presejanje ¹⁾	1.438	1,0
Neodzivnik	1.075	0,8
Napake v beleženju	72	0,1
SKUPAJ	139.693	100,0

V letu 2023 je bilo **139.693 oz. 11 %** preventivnih stikov (pri katerih so bile zabeležene izključno samo preventivne storitve).

Največji delež preventivnih stikov predstavljajo stiki z novorojenčkom in dojenčkom (59 %), sledijo stiki z otročnico (20 %) in starejšo osebo (9 %).

¹⁾ Vsi stiki in vse storitve krajše, daljše.

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

5.2. Tabela 4: *Stiki zdravstvenega osebja z novorojenčkom v prvih dneh po odpustu v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023*

Dnevi po odpustu	Število	Delež (v %)
Na dan odpusta	201	1,3
Prvi dan po odpustu – 24 ur	10.659	71,2
Drugi dan po odpustu – 48 ur	1.997	13,3
Ostalo ¹⁾	2.119	14,1
SKUPAJ	14.976	100,0

© NIJZ

¹⁾ Več kot dva dni po odpustu in napake pri beleženju.

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Pravilnik o izvajanju preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni določa, da mora medicinska sestra v patronažnem zdravstvenem varstvu novorojenčka obiskati v 24 urah po odpustu iz porodnišnice.

Ta cilj je v praksi dosežen v samo 72,5 % primerov.

Zaradi različnega načina organizacije in delovanja patronažnih služb se težave pojavljajo predvsem pri popoldanskem delu ter delu ob sobotah, nedeljah in praznikih, kjer je usklajevanje oteženo. Zaradi tega se v vseh okoljih obiski novorojenčka ne izvedejo v 24 urah po odpustu iz porodnišnice.

5.2. Tabela 5: **Rezultati pri otročnicah z opravljenim/narejenim vprašalnikom EPDS v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023**

EPDS vprašalnik	Število oseb	Delež (v %)
Ni narejen	994	8,8
Narejen	10.272	91,2
SKUPAJ	11.266	100,0

© NIJZ

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Rezultati EPDS vprašalnika

Ukrepanje ni potrebno	97,6 %
Krepitev samozavesti otročnice	1,7 %
Obvestiti osebnega zdravnika /visoka verjetnost depresije	0,7 %

© NIJZ

Od leta 2021 se preventivne obravnave otročnice, novorojenčka in dojenčka izvajajo po posodobljenem programu. Šestim obravnavam novorojenčka/dojenčka in dvema obravnavama otročnice so dodane nove vsebine in možnost dodatnih preventivnih obiskov (stopnjevane intervencije) za ranljivejšo populacijo otročnic in dojenčkov oziroma družin na podlagi prepoznavanja »kriterijev ranljivosti«

Del preventivne obravnave otročnice je tudi ugotavljanje tveganja za obporodno depresijo. Ob ugotovljenih kriterijih ranljivosti so možni še do trije dodatni obiski ob prisotnih ranljivostih in dva dodatna obiska ob povečanem tveganju za depresijo.

EPDS je samoocenjevalni vprašalnik, sestavljen iz 10 vprašanj, namenjen ugotavljanju simptomov čustvene stiske med nosečnostjo in v poporodnem obdobju. Edinburška lestvica poporodne depresije (The Edinburgh Postnatal Depression Scale – EPDS) ni diagnostično orodje in mora biti vedno uporabljena skupaj s klinično oceno.

5.2. Tabela 6: *Prisotnost tveganja za padce pri odraslih, starih 65 let in več, v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023*

Prisotnost tveganja za padce	Število oseb	Delež (v %)
Ni tveganja za padec	864	5,6
Tveganje za padec	1.507	9,8
Ni podatka	13.018	84,6
SKUPAJ	15.389	100,0

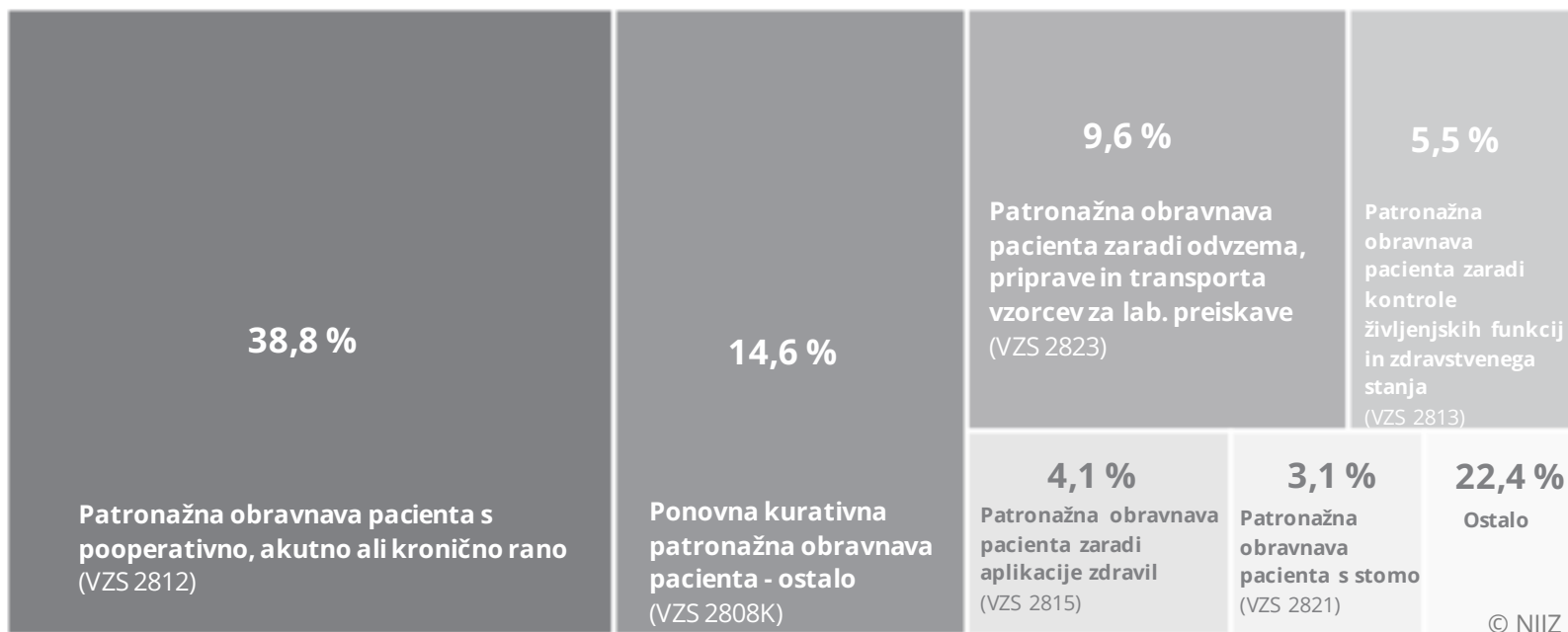
Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

V letu 2023 je bilo med 15.389 starejšimi osebami (65 let in več) v patronažnem zdravstvenem varstvu 9,8 % oseb z ugotovljenim tveganjem za padce, 5,6 % brez tveganja, medtem ko za 84,6 % oseb podatek o oceni tveganja ni na voljo.

Tveganje za padce je potrjeno pri osebah z rezultatom vprašalnika (STEADI) ≥ 4 točke in/ali časom testa vstani in pojdi (TUG) ≥ 12 sekund. Visok delež manjkajočih podatkov kaže na omejeno izvedbo ali beleženje ocen, zato je interpretacijo rezultatov treba podati previdno.

5.2. Slika 3: **Najpogosteje opravljene storitve pri kurativnih stikih¹⁾** v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023

¹⁾ Pri enem stiku je mogoče zabeležiti več storitev (VZS).
Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Za izvedbo kurativnih pregledov je potreben delovni nalog zdravnika, s katerim opredeli vrsto, obseg in trajanje storitev. Navede tudi medicinsko diagnozo, praviloma tisto, zaradi katere so potrebni stiki/obrnava v okviru patronažnega zdravstvenega varstva. Med vsemi kurativnimi stiki so najpogostejše izvedene storitve:

- Patronažna obravnava pacienta s pooperativno, akutno ali kronično rano (VZS 2812),
- Ponovna kurativna patronažna obravnava pacienta – ostalo (VZS 2808K) in

- Patronažna obravnava pacienta zaradi odvzema, priprave in transporta vzorcev za lab. preiskave (VZS 2823).

V letu 2023 je bilo v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva zabeleženih **1.112.077 kurativnih stikov**. Pri vsakem stiku se lahko opravi/zabeleži več storitev (VZS), zato je **skupno število vseh opravljenih/vpisanih storitev znašalo 1.653.658**, kar v povprečju pomeni **1,5 opravljene storitve na en kurativni stik**.

5.2. Tabela 7: *Diagnoze, zabeležene pri prvih stikih po delovnem nalogu osebnega zdravnika v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po poglavjih MKB-10-AM, Slovenija, 2023*

Poglavje MKB-10-AM		Število		Na 1.000 prebivalcev	
I.	Nekatere infekcijske in parazitarne bolezni	A00–B99	1.433	0,7	
II.	Neoplazme	C00–D48	8.248	3,9	
III.	Bolezni krvi in krvotvornih organov	D50–D89	2.610	1,2	
IV.	Endokrine, prehranske in presnovne bolezni	E00–E90	5.524	2,6	
V.	Duševne in vedenjske motnje	F00–F99	2.407	1,1	
VI.	Bolezni živčevja	G00–G99	1.999	0,9	
VII.	Bolezni očesa in adneksov	H00–H59	153	0,1	
VIII.	Bolezni ušesa in mastoida	H60–H95	145	0,1	
IX.	Bolezni obtočil	I00–I99	19.678	9,2	
X.	Bolezni dihal	J00–J99	2.183	1,0	
XI.	Bolezni prebavil	K00–K93	2.224	1,0	
XII.	Bolezni kože in podkožja	L00–L99	8.490	4,0	
XIII.	Bolezni mišičnoskeletnega sistema in vezivnega tkiva	M00–M99	9.083	4,3	
XIV.	Bolezni sečil in spolovil	N00–N99	3.041	1,4	
XV.	Nosečnost, porod in poporodno obdobje	O00–O99	242	0,1	
XVI.	Stanja, ki izvirajo v perinatalnem obdobju	P00–P96	162	0,1	
XVII.	Prirojene malformacije, deform. in kromos. nenorm.	Q00–Q99	101	0,0	
XVIII.	Simptomi, znaki ter nenormalni izvidi, neuvrščeni drugje	R00–R99	6.008	2,8	
XIX.	Poškodbe in zastrupitve	S00–T98	7.424	3,5	
XX.	Zunanji vzroki obolevnosti in umrljivosti	V01–Y98	103	0,0	
XXI.	Dejavniki, ki vplivajo na zdr. stanje in na stik z zdrav. službo	Z00–99	12.080	5,7	
XXII.	Koda za posebne namene	U00–U49 ¹⁾	147	0,1	
SKUPAJ			93.485	43,9	

Najvišja stopnja diagnoz na delovnem nalogu za obisk patronažne medicinske sestre na pacientovem domu je bila ugotovljena pri boleznih obtočil (9,2 na 1.000 prebivalcev).

Sledijo bolezni kože in podkožja (4,3), bolezni mišično-skeletnega sistema ter vezivnega tkiva (4,0) in neoplazme (3,9).

¹⁾ Vključno z U78–U88 in U91–U92.

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Diagnoze iz skupine XXI. Dejavniki, ki vplivajo na zdravstveno stanje in stik z zdravstveno službo so predstavljale drugi največji delež prvih stikov patronažne medicinske sestre na pacientovem domu (5,7 na 1.000 preb). Predvidevamo visok znesek teh diagnoz zaradi prenosa obravnav med izvajalci na primarni ravni zdravstvene dejavnosti.

REGIONALNE PRIMERJAVE

5.2. Tabela 8: Zdravstveno osebje in obiski/stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Zdravstveno osebje													
Nosilec terenskega območja ¹⁾	58	140	36	98	30	38	64	183	78	22	56	42	845
TZN ²⁾	2	13	0	18	4	0	0	35	2	2	0	6	82
SKUPAJ	60	153	36	116	34	38	64	218	80	24	56	48	927
Št. preb. na nosilca terenskega območja	1.964,9	2.355,4	1.963,2	2.664,7	1.909,4	1.999,3	2.303,2	3.083,6	2.683,6	2.452,7	2.113,6	2.828,7	2.510,0
Št. obiskov/stikov na zaposlenega ³⁾	1.508,4	1.467,2	1.224,9	1.384,9	1.222,6	1.618,8	1.481,1	1.224,3	1.366,1	1.419,9	1.451,9	1.369,5	1.375,3
Št. storitev na zaposlenega ⁴⁾	2.087,4	1.855,1	2.152,4	1.754,6	1.662,9	2.222,0	1.959,9	1.611,6	2.426,1	2.171,6	2.205,1	1.878,0	1.906,9

¹⁾ Nosilec terenskega območja: diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik, medicinske sestre s fakultetno izobrazbo, diplomirana medicinska sestra/38. člen ZZDEL-K, diplomirana babica (samo za prikaz v Letopisu, glej definicije) in ostali (ostali zaposleni v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva: fizioterapevti in delovni terapevti do leta 2022, profesor zdravstvene vzgoje v letu 2023).

²⁾ TZN: tehnik zdravstvene nege/tehnica zdravstvene nege, medicinska sestra babica.

³⁾ Ostali: ostali zaposleni v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva (fizioterapevti, delovni terapevti).

⁴⁾ Zajeti vsi zapisi. Izključeni so stiki, ki vključujejo samo storitev VZS 2810.

Vira:

RIZDDZ.

Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

5.2. Tabela 9: Stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po statističnih regijah Slovenije, 2023

	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Število													
Kurativa	81.784	203.226	38.672	139.840	36.969	55.937	78.950	230.957	93.044	28.971	67.189	56.538	1.112.077
Stiki s kurativnimi storitvami	81.644	202.974	38.601	139.678	36.905	55.916	78.907	230.607	92.528	28.930	67.137	56.512	1.110.339
Stiki s kurativnimi in preventivnimi storitvami	140	252	71	162	64	21	43	350	516	41	52	26	1.738
Preventiva	6.658	20.397	4.722	19.819	3.717	5.401	10.899	33.843	13.291	3.803	8.863	8.280	139.693
Stiki storitev, vezanih na otročnico in	4.380	15.832	2.713	15.815	3.095	4.289	9.032	29.837	11.001	2.570	5.520	6.122	110.206
Stiki ostalih preventivnih storitev ¹⁾	2.278	4.565	2.009	4.004	622	1.112	1.867	4.006	2.290	1.233	3.343	2.158	29.487
Ostalo ²⁾	2.060	854	703	991	883	175	4.939	2.096	2.954	1.304	5.253	920	23.132
SKUPAJ	90.502	224.477	44.097	160.650	41.569	61.513	94.788	266.896	109.289	34.078	81.305	65.738	1.274.902
Na 1.000 prebivalcev													
Kurativa	715,2	614,1	544,9	533,3	643,1	733,3	533,1	407,6	442,6	534,7	565,7	474,2	522,2
Preventiva	58,2	61,6	66,5	75,6	64,7	70,8	73,6	59,7	63,2	70,2	74,6	69,4	65,6
Ostalo	18,0	2,6	9,9	3,8	15,4	2,3	33,4	3,7	14,1	24,1	44,2	7,7	10,9
SKUPAJ	791,5	678,3	621,3	612,6	723,1	806,4	640,1	471,0	519,9	629,0	684,6	551,4	598,7

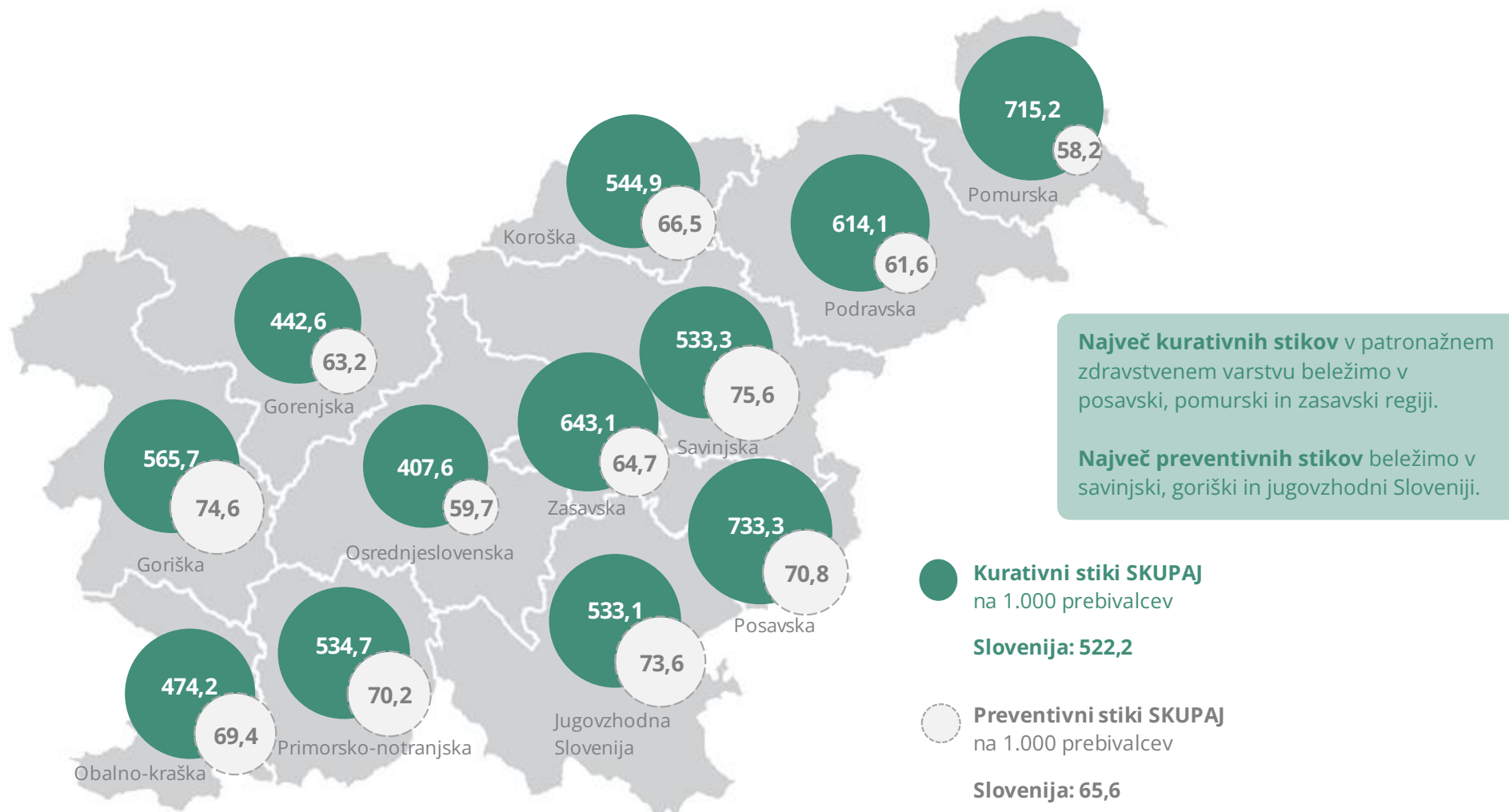
¹⁾ Zajeti VZS-ji: Patronažna obravnava nosečnice (VZS 1551), Patronažna obravnava pacienta zaradi sodelovanja v nacionalnih preventivnih programih SVIT, ZORA, DORA, ADM (VZS 1558), Preventivna patronažna obravnava na domu – krajša (odkriti DT) (VZS 2806), Preventivna patronažna obravnava na domu – daljša (integrirano presejanje za kronične nenalezljive bolezni (KNB) (VZS 2807), Patronažna obravnava otroka v 2. in 3. letu starosti (VZS 2831), Preventivna patronažna obravnava starejše osebe (VZS 2833), Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – daljša (VZS 2834) in Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – krajša (VZS 2835).

²⁾ Zajeti VZS-ji: Patronažna obravnava družine v sklopu obravnave posameznika (VZS 2809), Koordiniranje izvajalcev storitev v patronažni dejavnosti (VZS 2254), Zdravstveno vzgojno delo s posameznikom, obravnavanim v patronažnem varstvu (VZS 2825), Patronažna obravnava invalidne/ovirane osebe (VZS 2832) in ePosvet v patronažnem varstvu (VZS 2826).

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

5.2. Slika 4: **Kurativni in preventivni stiki v patronažnem zdravstvenem varstvu** po statističnih regijah, Slovenija, 2023

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

5.2. Tabela 10: Preventivni stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po varovancih in statističnih regijah, Slovenija, 2023

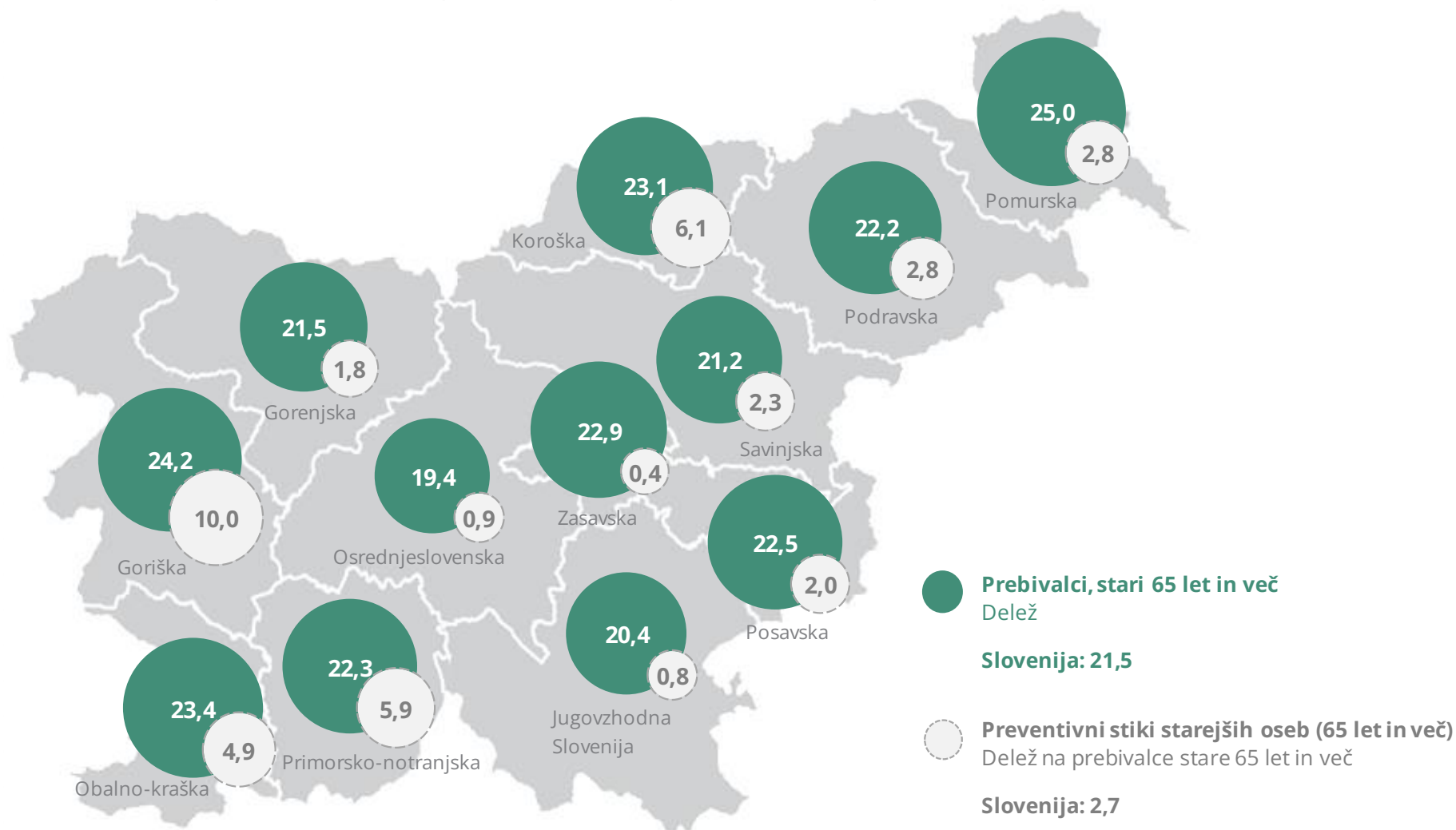
	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-kraška	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Novorojenček, dojenček	3.284	11.739	2.114	11.810	2.318	3.218	6.551	22.407	8.083	1.923	4.151	4.749	82.347
Otročnica	1.096	4.093	599	4.005	777	1.071	2.481	7.430	2.918	647	1.369	1.373	27.859
Starejša oseba	799	2.025	999	1.262	53	336	242	952	801	713	2.863	1.374	12.419
Kronični pacient	529	970	433	1.792	382	368	746	864	719	219	99	200	7.321
Nosečnica	306	1.060	125	380	44	205	511	747	183	58	204	158	3.981
Integrirano presejanje	32	72	62	72	94	43	111	631	57	155	8	101	1.438
Neodzivnik	363	67	269	54	0	54	19	95	17	2	15	120	1.075
Otrok v 2. in 3. letu starosti	248	368	115	437	49	102	235	695	509	77	146	200	3.181
Ostalo ¹⁾	1	3	6	7	0	4	3	22	4	9	8	5	72
SKUPAJ	6.658	20.397	4.722	19.819	3.717	5.401	10.899	33.843	13.291	3.803	8.863	8.280	139.693

¹⁾ Napake pri poročanju.

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

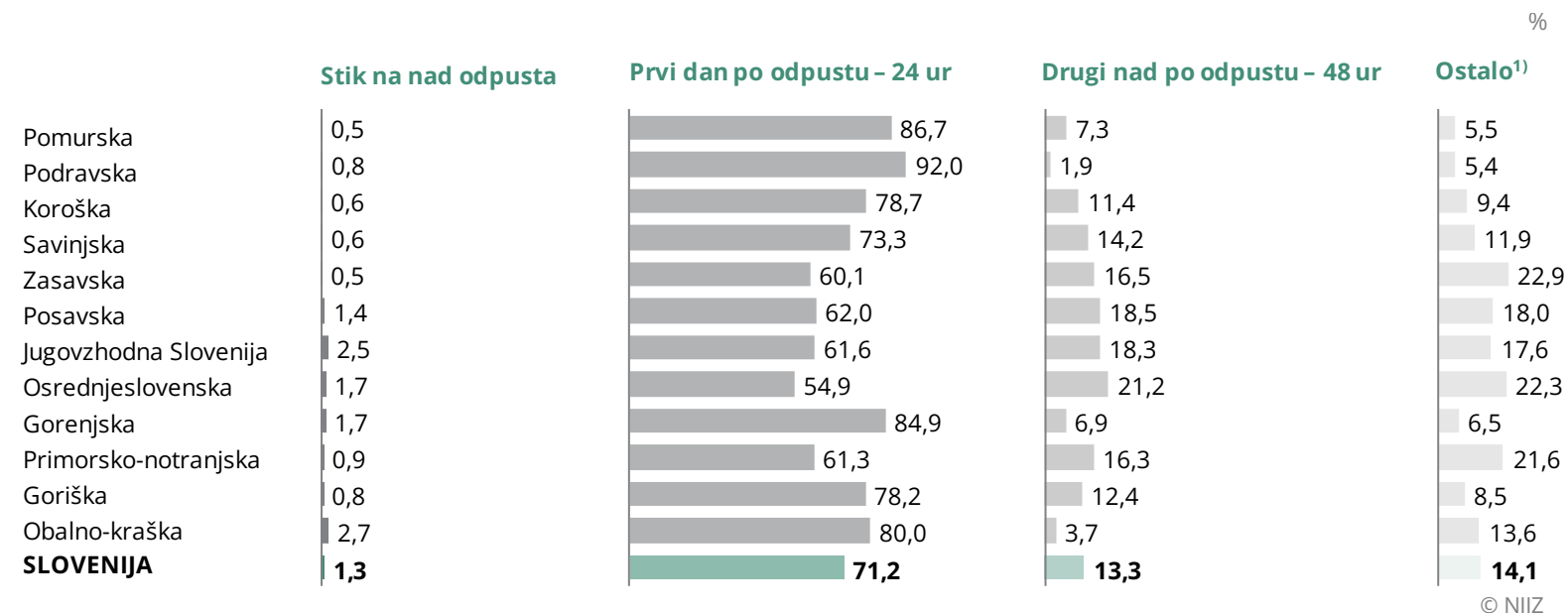
5.2. Slika 5: *Prebivalci, stari 65 let in več, ter preventivni stiki starejših oseb v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023*

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

5.2. Slika 6: **Stiki zdravstvenega osebja z novorojenčkom v prvih dneh po odpustu** v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023

¹⁾ Več kot dva dni po odpustu in napake.

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Največ obiskov novorojenčkov v prvih 24 urah po odpustu in v skladu s Pravilnikom je v podravski regiji, najmanj pa v osrednjeslovenski regiji.

5.2. Tabela 11: **Rezultati pri otročnicah z opravljenim/narejenim vprašalnikom EPDS v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023**

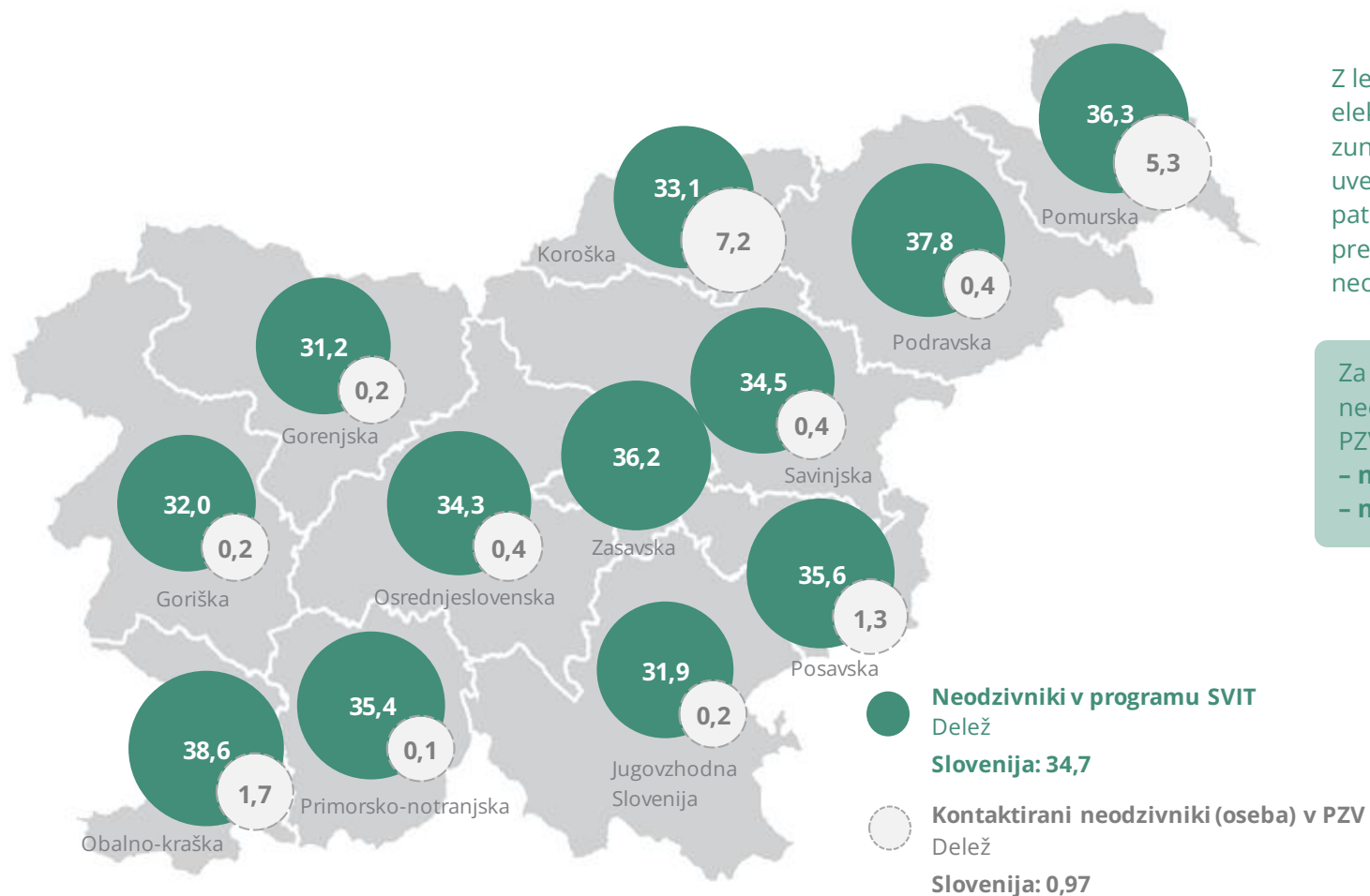

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Presejanje za obporodno depresijo (EPDS vprašalnik) je v **največjem deležu** narejeno v zasavski regiji, v **najmanjšem deležu** pa v primorsko-notranjski regiji.

5.2. Slika 7: **Stiki z neodzivniki Programa Svit** v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Z letom 2023 je bilo na NIJZ v sklopu elektronskega spremljanja zunajbolnišničnih obravnav (SZBO) uvedeno tudi spremljanje izvajanja dela v patronažni službi, ki omogoča natančen pregled nad izvedenimi obravnavami pri neodzivnikih Programa Svit.

Za Slovenijo je delež obiskanih neodzivnikov v Program Svit v okviru PZV 0,98-odstoten;
- **najvišji** je v koroški regiji,
- **najnižji** v zasavski regiji.

Medicinske sestre v PZV imajo pomembno vlogo tudi pri sodelovanju z nacionalnimi preventivnimi programi. Z izvajanjem preventivnih obiskov na domu in obravnavo oseb, ki se ne odzovejo (neodzivniki), pripomorejo k zgodnjemu odkrivanju predrakavih sprememb in raka v okviru državnih presejalnih programov Dora, Zora in Svit.

5.2. Tabela 12: **Prisotnost tveganja za padce pri osebah, starih 65 let in več, v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023**

Na 1.000 prebivalcev

Prisotnost tveganja za padce	Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
Ni tveganja za padec	9,3	0,1	7,9	0,8	0,1	0,0	0,1	0,4	0,8	0,0	11,2	0,6	1,9
Tveganje za padec	10,8	0,1	13,7	2,5	2,4	0,0	0,1	0,6	2,1	0,0	18,1	4,1	3,3
Niso odgovarjali in vrednost 0	21,1	31,1	40,1	38,9	21,6	32,5	20,3	11,4	25,2	48,9	59,6	41,4	28,4
SKUPAJ	41,2	31,4	61,8	42,1	24,0	32,5	20,5	12,4	28,1	48,9	88,9	46,2	33,6

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

Regijski podatki kažejo precejšnje razlike v prisotnosti tveganja za padce in predvsem v deležu izvedenih ocen. Na ravni Slovenije znaša 3,3 primera tveganja na 1.000 prebivalcev, pri čemer izstopajo višje vrednosti v primorsko-notranjski (18,1), koroški (13,7) in pomurski regiji (10,8). Najnižje vrednosti so zabeležene v posavski in jugovzhodni Sloveniji (0,1) ter zasavski (2,4) statistični regiji.

Pozitiven izid ocene tveganja za padce v tej analizi pomeni, da je bil izpolnjen vsaj eden od pogojev – presejanje z vprašalnikom ali funkcijski test (TUG), kar dodatno vpliva na primerljivost podatkov med regijami.

Pomembno je poudariti, da so razlike med regijami v veliki meri povezane tudi z različno stopnjo izvedbe ocen, saj delež oseb brez podatka (»niso odgovorili oziroma vrednost 0«) ostaja visok in se razlikuje med regijami (npr. od 11,4 v jugovzhodni Sloveniji do 59,6 v primorsko-notranjski).

Skupno podatki kažejo, da regionalne razlike ne odražajo nujno dejanskih razlik v tveganju za padce, temveč tudi razlike v izvajanju in beleženju preventivnih ocen.

5.2. Tabela 13: **Diagnoze, zabeležene pri prvih stikih po delovnem nalogu osebnega zdravnika, v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po poglavjih MKB-10-AM in po statističnih regijah, Slovenija, 2023**

Na 1.000 prebivalcev

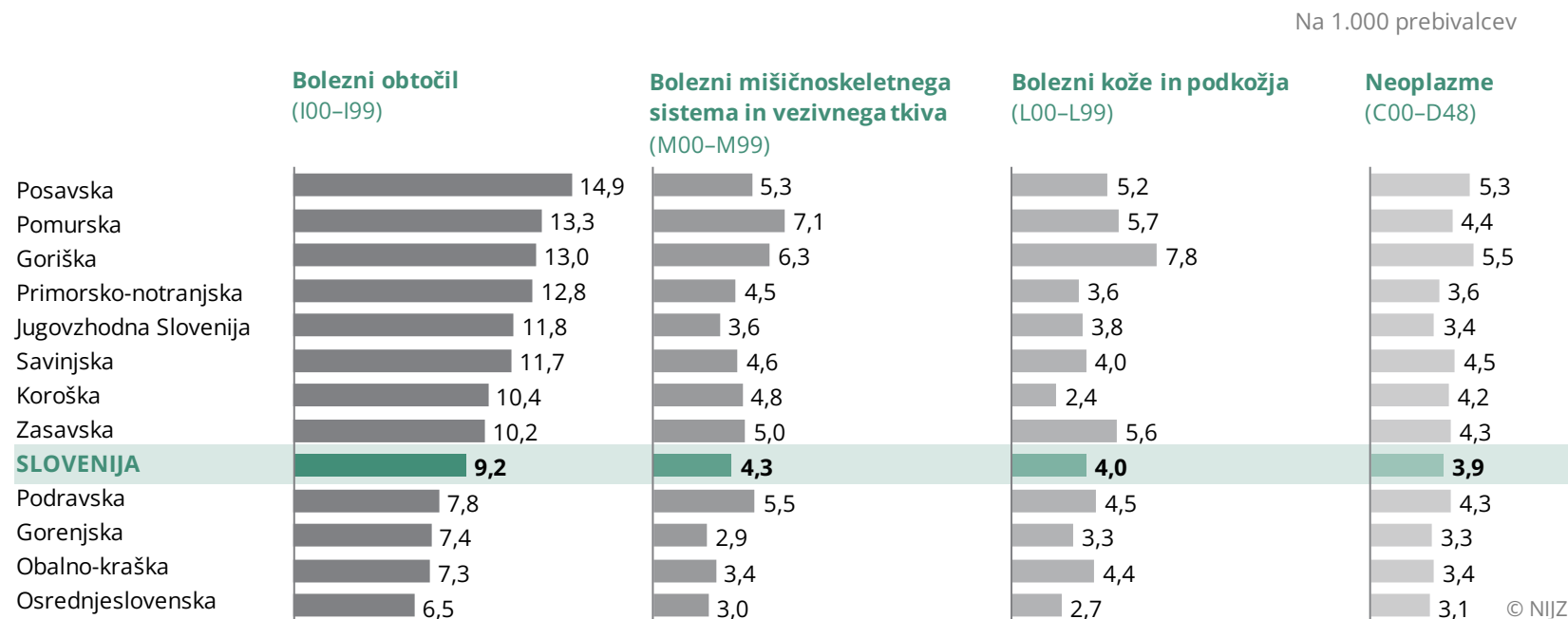
			Pomurska	Podravska	Koroška	Savinjska	Zasavska	Posavska	Jugovzhodna Slovenija	Osrednjeslovenska	Gorenjska	Primorsko-notranjska	Goriška	Obalno-kraška	SLOVENIJA
I.	Nekatere infekcijske in parazitske bolezni	A00–B99	0,8	0,4	0,7	0,9	0,6	1,0	0,4	0,6	0,6	0,9	1,2	0,7	0,7
II.	Neoplazme	C00–D48	4,4	4,3	4,2	4,5	4,3	5,3	3,4	3,1	3,3	3,6	5,5	3,4	3,9
III.	Bolezni krvi in krvotvornih org. ter nekatere imunsko pogojene bolezni	D50–D89	1,9	1,0	0,9	1,5	1,3	1,6	0,7	0,9	1,1	2,1	1,4	2,5	1,2
IV.	Endokrine, prehranske (nutricijske) in presnovne (metabolične) bolezni	E00–E90	2,6	2,7	3,0	2,8	3,7	5,4	2,0	2,0	1,6	4,1	3,1	3,5	2,6
V.	Duševne in vedenjske motnje	F00–F99	1,0	1,0	1,4	1,3	0,7	1,8	1,1	1,0	1,1	1,2	1,4	1,4	1,1
VI.	G00–G99 Bolezni živčevja	G00–G99	0,9	0,9	0,9	1,0	1,0	1,2	0,9	0,8	1,0	1,2	1,3	0,9	0,9
VII.	Bolezni očesa in očesnih adneksov	H00–H59	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,1	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,1
VIII.	Bolezni ušesa in mastoida	H60–H95	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,1	0,2	0,1	0,0	0,1
IX.	Bolezni obtočil	I00–I99	13,3	7,8	10,4	11,7	10,2	14,9	11,8	6,5	7,4	12,8	13,0	7,3	9,2
X.	Bolezni dihal	J00–J99	1,9	0,6	1,0	1,4	0,9	1,1	0,7	0,9	1,1	1,2	1,6	1,1	1,0
XI.	Bolezni prebavil	K00–K93	1,3	1,3	1,2	1,1	1,2	0,9	0,8	0,8	1,2	0,9	1,5	0,9	1,0
XII.	Bolezni kože in podkožja	L00–L99	5,7	4,5	2,4	4,0	5,6	5,2	3,8	2,7	3,3	3,6	7,8	4,4	4,0
XIII.	Bolezni mišičnoskeletnega sistema in vezivnega tkiva	M00–M99	7,1	5,5	4,8	4,6	5,0	5,3	3,6	3,0	2,9	4,5	6,3	3,4	4,3
XIV.	Bolezni sečil in spolovil	N00–N99	2,8	1,2	1,3	1,9	1,7	1,1	1,0	1,1	1,2	1,2	2,1	1,7	1,4
XV.	Nosečnost, porod in poporodno obdobje (puerperij)	O00–O99	0,2	0,2	0,1	0,3	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,1
XVI.	Nekatera stanja, ki izvirajo v perinatalnem (obporodnem) obdobju	P00–P96	0,0	0,0	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,2	0,2	0,1
XVII.	Prirojene malformacije, deformacije in kromosomske nenormalnosti	Q00–Q99	-	0,1	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
XVIII.	Simptomi, znaki ter nenormalni klinični in lab. izvidi, nevrščeni drugje	R00–R99	2,2	2,5	2,9	3,7	3,7	2,9	1,6	2,5	2,5	2,7	3,6	4,6	2,8
XIX.	Poškodbe, zastrupitve in nekatere druge posledice zunanjih vzrokov	S00–T98	4,2	4,3	3,0	3,8	4,3	4,0	3,1	2,2	3,4	2,8	6,5	3,4	3,5
XX.	Zunanji vzroki obolenosti in umrljivosti	V01–Y98	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1	0,0	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0
XXI.	Dejavniki, ki vplivajo na zdr. stanje in na stik z zdr. službo	Z00–99	7,0	11,5	6,8	5,6	12,5	5,0	3,1	3,6	3,8	2,8	4,5	3,8	5,7
XXII.	Kode za posebne namene	U00–U49 ¹⁾	0,0	0,1	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	0,2	0,0	0,1	0,1
SKUPAJ			57,3	50,0	45,6	50,4	57,1	57,3	38,4	32,0	35,8	46,5	61,3	43,2	43,9

¹⁾ Vključno z U78–U88 in U91–U92.

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

5.2. Slika 8: Prvi stiki po delovnem nalogu osebnega zdravnika v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po izbranih poglavjih MKB-10-AM in statističnih regijah, Slovenija, 2023

Vir: Evidenca patronažnega zdravstvenega varstva (PATR).

V dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva so bolezni obtočil najpogostejši razlog za prve stike patronažne medicinske sestre na pacientovem domu na podlagi delovnega naloga osebnega zdravnika.

V letu 2023 je bilo zaradi bolezni obtočil:

- **največ** prvih stikov opravljenih v posavski regiji (14,9 na 1.000 prebivalcev), sledili sta pomurska (13,3 na 1.000 prebivalcev) in goriška regija (13,0 na 1.000 prebivalcev),
- **najmanj** prvih stikov v osrednjeslovenski regiji (6,5 na 1.000 prebivalcev).

DEFINICIJE

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Nosilec terenskega območja		<p>Diplomirana medicinska sestra, zaposlena na področju patronažnega varstva. Je nosilka zdravstvene nege v patronažnem zdravstvenem varstvu.</p> <p>Na geografsko opredeljenem terenskem območju obravnava pacienta, družino in lokalno skupnost v stanju zdravja in blagostanja ter v stanju bolezni, poškodb, nezmožnosti, prizadetosti in nezaželenih stanj. Ugotavlja potrebe, načrtuje, izvaja in vrednoti zdravstveno nego. Je koordinatorka vseh oblik pomoči na domu ter vez med posameznikom in njegovim osebnim zdravnikom.</p>	<p>V patronažnem zdravstvenem varstvu (VZD 510) v Sloveniji so po podatkih RIZDDZ (NIJZ16) zaposleni (zatečeno stanje): diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik, višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik, tehnik zdravstvene nege/tehnicca zdravstvene nege, diplomirana medicinska sestra/38. člen ZZDej-K, medicinska sestra babica, diplomirana babica/diplomirani babičar. Pri diplomiranih medicinskih sestrah in diplomiranih babicah gre za dva različna poklica, regulirana z evropsko direktivo za regulirane poklice (2005/36/ES; 2013/55/EU). Glede na različne kompetenčne modele moramo obvezno upoštevati, da je nosilka zdravstvene nege v patronažnem zdravstvenem varstvu diplomirana medicinska sestra/diplomirani zdravstvenik (višja medicinska sestra/višji medicinski tehnik, diplomirana medicinska sestra/38. člen ZZDej-K). Uporablja se poimenovanje medicinska sestra v patronažnem zdravstvenem varstvu.</p> <p>Čeprav je v izvajanje PZV glede na aktualne podatke RIZDDZ vključenih 12 diplomiranih babic, je pomembno izpostaviti, da gre pri diplomiranih medicinskih sestrah in diplomiranih babicah za dva različna poklica, regulirana z evropsko direktivo za regulirane poklice (2005/36/ES; 2013/55/EU). Nosilka dejavnosti PZV in terenskega območja je tako diplomirana medicinska sestra, ostali strokovnjaki pa se lahko v obravnavo posameznikov in družin vključujejo kot člani širšega tima.</p>	Registered nurse in community nursing
Patronažna medicinska sestra	PMS	Medicinska sestra, ki ima zaključeno podiplomsko izobraževanje s področja patronažnega zdravstvenega varstva.		Community health nurse
Patronažno zdravstveno varstvo	PZV	<p>Posebna oblika zdravstvenega varstva, ki zajema aktivno zdravstveno varstvo posameznika, družine in skupnosti, ki so zaradi bioloških lastnosti ali določenih obolenj posebno občutljivi na vplive okolja. Namen delovanja patronažnega varstva je pospeševanje zdravstvenega napredka vsega prebivalstva, cilj tega pa je preprečevanje bolezni ter skrb za poškodovane in bolne. Globalni cilj patronažnega varstva je doseganje pozitivnega zdravja posameznika, družine in skupnosti s pomočjo storitev, ki so preventivne, kurativne in socialne narave.</p>	<p>Podrobnejša metodološka navodila so objavljena na spletni strani NIJZ: https://nijz.si/podatki/podatkovne-zbirke-in-raziskave/spremljanje-obravnav-v-patronaznem-zdravstvenem-varstvu-patr/</p> <p>Navodilo za beleženje, izvajanje in obračunavanje storitev v patronažnem zdravstvenem varstvu.</p>	Community health nursing

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Preventivne obravnave v patronažnem zdravstvenem varstvu		Preventivne obravnave v patronažnem zdravstvenem varstvu vključujejo zdravstveno in socialno obravnavo posameznika, družine in skupnosti ter zdravstveno nego otročnice, novorojenčka in dojenčka na domu.	Preventivne obravnave v patronažnem zdravstvenem varstvu medicinska sestra v patronažnem zdravstvenem varstvu načrtuje samostojno, na osnovi Pravilnika za izvajanje preventivnega zdravstvenega varstva na primarni ravni (Uradni list RS, št. 19/98, 47/98, 26/00, 67/01, 33/02 37/03, 117/04, 31/05, 83/07, 22/09 in 17/15) ter Navodila za izvajanje, beleženje in obračunavanje storitev v patronažnem varstvu (NIJZ, 2021).	Preventive Community nursing visit
Stik s kurativnimi storitvami		Stiki, pri katerih so zabeležene vrste zdravstvenih storitev, ki opisujejo kurativne storitve v patronažnem zdravstvenem varstvu.	Med stike s kurativnimi storitvami se štejejo stiki, pri katerih je bila zabeležena vsaj ena od naslednjih storitev: Patronažna obravnava pacienta s TZKD (trajno zdravljenje s kisikom na domu) (VZS 2811), Patronažna obravnava pacienta s kooperativno, akutno ali kronično rano (VZS 2812), Patronažna obravnava pacienta zaradi kontrole življenjskih funkcij in zdravstvenega stanja (VZS 2813), Patronažna obravnava pacienta s trajnim urinskim katetrom (VZS 2814), Patronažna obravnava pacienta zaradi aplikacije zdravil (VZS 2815), Patronažna obravnava pacienta zaradi aplikacije zdravil v epiduralni kateter in podkožno valvulo (VZS 2816), Patronažna obravnava pacienta zaradi nadzora nad jemanjem terapije (VZS 2817), Patronažna obravnava pacienta zaradi nadzora in/ali menjave elastomerske črpalke (VZS 2818), Patronažna obravnava pacienta zaradi aplikacije klizme (VZS 2819), Patronažna obravnava pacienta zaradi aplikacije infuzije (VZS 2820), Patronažna obravnava pacienta s stomo (VZS 2821), Patronažna obravnava pacienta z nazogastrično ali nasointestinalno sondo (VZS 2822), Patronažna obravnava pacienta zaradi odvzema, priprave in transporta vzorcev za laboratorijske preiskave (VZS 2823), Patronažna obravnava pacienta s kontinuirano peritonealno dializo (VZS 2824), Patronažna obravnava pacienta zaradi izvajanja aktivnosti zdravstvene nege na področju zagotavljanja temeljnih življenjskih potreb (VZS 2805), Patronažna paliativna zdravstvena nega in oskrba pacienta (VZS 2804), Patronažna obravnava pacientke s trajnim urinskim katetrom (VZS 2850) ali Kurativna patronažna obravnava pacienta – ostalo, daljša/krajša (VZS 2808P/K).	Contact with curative services

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Stik s kurativnimi in preventivnimi storitvami		Stiki, pri katerih so zabeležene vrste zdravstvenih storitev, ki opisujejo tako kurativne kot preventivne storitve v patronažnem zdravstvenem varstvu.	Med stike s kurativnimi storitvami se štejejo stiki, pri katerih je bila zabeležena vsaj ena od kurativnih storitev v patronažnem zdravstvenem varstvu (VZS 2808P/K, 2811, 2812, 2813, 2814, 2815, 2816, 2817, 2818, 2819, 2820, 2821, 2822, 2823, 2824, 2805, 2804 in 2850) in vsaj ena od preventivnih storitev v patronažnem zdravstvenem varstvu: Patronažna obravnava nosečnice (VZS 1551), Patronažna obravnava otročnice – daljša (VZS 2827), Patronažna obravnava otročnice – krajša (VZS 2828), Patronažna obravnava novorojenčka ter dojenčka – daljša (VZS 2829), Patronažna obravnava novorojenčka ter dojenčka – krajša (VZS 2830), Patronažna obravnava otroka v 2. in 3. letu starosti (VZS 2831), Preventivna patronažna obravnava starejše osebe (VZS 2833), Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – daljša (VZS 2834), Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – krajša (VZS 2835), Preventivna patronažna obravnava na domu – daljša (integrirano presejanje za kronične nenalezljive bolezni (KNB)) (VZS 2807), Preventivna patronažna obravnava na domu – krajša (odkriti DT) (VZS 2806), Patronažna obravnava pacienta zaradi sodelovanja v nacionalnih preventivnih programih (SVIT, ZORA, DORA, ADM)) (VZS 1558).	Contact with curative and preventive services
Stiki storitev, vezanih na otročnico in novorojenčka/dojenčka		Stiki, pri katerih so zabeležene vrste zdravstvenih storitev, ki opisujejo obravnavo otročnice in obravnavo novorojenčka/dojenčka v patronažnem zdravstvenem varstvu.	Med stike storitev, vezane na otročnico in novorojenčka/dojenčka, se štejejo stiki, pri katerih je bila zabeležena vsaj ena od naslednjih storitev: VZS 2827, VZS 2828, VZS 2829 ali VZS 2830.	Contacts with services related to the caregiver and newborn/infant
Stiki ostalih preventivnih storitev		Stiki, pri katerih so zabeležene vrste zdravstvenih storitev, ki opisujejo preventivne storitve v patronažnem zdravstvenem varstvu, z izjemo obravnave otročnice in obravnavo novorojenčka/dojenčka.	Med stike ostalih preventivnih storitev se štejejo stiki, pri katerih je bila zabeležena vsaj ena od naslednjih storitev: Patronažna obravnava nosečnice (VZS 1551), Preventivna patronažna obravnava starejše osebe (VZS 2833), Preventivna patronažna obravnava pacienta s kroničnim obolenjem – daljša ali krajša (VZS 2834, 2835), Preventivna patronažna obravnava na domu – daljša (integrirano presejanje za kronične nenalezljive bolezni (KNB)) (VZS 2807), Preventivna patronažna obravnava na domu – krajša (odkriti DT) (VZS 2806), Patronažna obravnava pacienta zaradi sodelovanja v nacionalnih preventivnih programih (SVIT, ZORA, DORA, ADM)) (VZS 1558) in Patronažna obravnava otroka v 2. in 3. letu starosti (VZS 2831).	Contacts with other preventive services

NAZIV	OKRAJŠAVA	DEFINICIJA	DODATNA POJASNILA	ANGL. IZRAZ
Statistična regija	SR	Statistična regija je enota na tretji ravni klasifikacije statističnih teritorialnih enot. Statistični urad Republike Slovenije je za izkazovanje statističnih podatkov na regionalni ravni prevzel členitev Slovenije na t. i. funkcionalna območja oziroma planske regije in jih poimenoval statistične regije.	V PVZ so zaradi opredeljenih terenskih območij v večini primerov (razen v nekaterih primerih pri zasebnicah) regije izvajalca in regije prebivališča enake. Podrobnejša metodološka pojasnila so objavljena na spletni strani SURS.	Statistical region
Tehnik zdravstvene nege	TZN	Je član negovalnega tima in se po navodilih MS v PV ter v skladu s kompetenčnim modelom vključuje v obravnavo pacienta.	Tehniki zdravstvene nege izvajajo samo nekatere ponovne kurativne obravnave (zdravstveno nego). V skladu z dodatnim pojasnilom pri MS so tudi v kategoriji TZN združeni vsi zaposleni s srednješolsko zdravstveno izobrazbo, ki opravljajo delo TZN.	Health technician
Varovanec		Pacient		Patient
Stiki OSTALO		Stiki, pri katerih so izključno zabeležene vrste zdravstvenih storitev, ki jih ne moremo razvrstiti niti v kurativne niti v preventivne storitve v patronažnem zdravstvenem varstvu.	Med stike OSTALO se štejejo stiki, pri katerih je bila zabeležena vsaj ena od naslednjih storitev: Patronažna obravnava družine v sklopu obravnave posameznika (VZS 2809), Koordiniranje izvajalcev storitev v patronažni dejavnosti (VZS 2254), Zdravstveno vzgojno delo s posameznikom, obravnavanim v patronažnem varstvu (VZS 2825), Patronažna obravnava invalidne/ovirane osebe (VZS 2832) ali E-posvet v patronažnem varstvu (VZS 2826), obenem pa niso bile poročane niti kurativne niti preventivne storitve v patronažnem zdravstvenem varstvu.	Contacts OTHER
Terensko območje		Geografsko opredeljeno območje, na katerem izvajalec patronažnega zdravstvenega varstva opravlja storitve.	Terensko območje je do hišne številke natančno opredeljeno geografsko območje, katerega nosilka je diplomirana medicinska sestra. Za PVZ je temeljni terenski koncept dela na geografsko opredeljenem območju z družinsko obravnavo pacientov v vseh življenjskih obdobjih in v njihovem domačem okolju. Delo posameznega izvajalca PVZ je usmerjeno predvsem v obravnavo geografsko opredeljenega terenskega območja kot celote, s tem pa tudi v obravnavo posameznika, družine in skupnosti v njihovem življenjskem okolju.	District

SEZNAM SLIK

5.2. Slika 1: Preskrbljenost z zdravstvenim osebjem – nosilci terenskega območja v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2014–2023	4
5.2. Slika 2: Zdravstveno osebje po poklicnih skupinah Ministrstva za zdravje v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023	4
5.2. Slika 3: Najpogosteje opravljene storitve pri kurativnih stikih¹⁾ v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023	9
5.2. Slika 4: Kurativni in preventivni stiki v patronažnem zdravstvenem varstvu po statističnih regijah, Slovenija, 2023	13
5.2. Slika 5: Prebivalci, stari 65 let in več, ter preventivni stiki starejših oseb v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023	15
5.2. Slika 6: Stiki zdravstvenega osebja z novorojenčkom v prvih dneh po odpustu v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023	16
5.2. Slika 7: Stiki z neodzivniki Programa Svit v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023	18
5.2. Slika 8: Prvi stiki po delovnem nalogu osebnega zdravnika v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po izbranih poglavjih MKB-10-AM in statističnih regijah, Slovenija, 2023	21

SEZNAM TABEL

5.2. Tabela 1: Zdravstveno osebje, stiki in storitve v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2014–2023	3
5.2. Tabela 2: Stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023	5
5.2. Tabela 3: Preventivni stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po svojstvih, Slovenija, 2023	6
5.2. Tabela 4: Stiki zdravstvenega osebja z novorojenčkom v prvih dneh po odpustu v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023	6
5.2. Tabela 5: Rezultati pri otročnicah z opravljenim/narejenim vprašalnikom EPDS v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023	7
5.2. Tabela 6: Prisotnost tveganja za padce pri odraslih, starih 65 let in več, v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, Slovenija, 2023	8
5.2. Tabela 7: Diagnoze, zabeležene pri prvih stikih po delovnem nalogu osebnega zdravnika v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po poglavjih MKB-10-AM, Slovenija, 2023	10
5.2. Tabela 8: Zdravstveno osebje in obiski/stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023	11
5.2. Tabela 9: Stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po statističnih regijah Slovenije, 2023	12
5.2. Tabela 10: Preventivni stiki v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po varovancih in statističnih regijah, Slovenija, 2023	14
5.2. Tabela 11: Rezultati pri otročnicah z opravljenim/narejenim vprašalnikom EPDS v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023	17
5.2. Tabela 12: Prisotnost tveganja za padce pri osebah, starih 65 let in več, v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva po statističnih regijah, Slovenija, 2023	19
5.2. Tabela 13: Diagnoze, zabeležene pri prvih stikih po delovnem nalogu osebnega zdravnika, v dejavnosti patronažnega zdravstvenega varstva, po poglavjih MKB-10-AM in po statističnih regijah, Slovenija, 2023	20